

10.12.86

Kertomus Marja Terttu Knapaksen virkamatkasta Honkajoen kirkkoon
lokakuun 29 päivänä 1986.

Honkajoen länsitornillinen ristikirkko kuuluu maamme viehättävimpiin puukirkkoihin. Se on rakennettu 1800-luvun alussa kirkonrakentaja Salomon Köhlströmin johdolla. Kirkon seinällä oleva taulu ilmoittaa asian näin: "Tämä Hongojojen Cappelain kirko Alexanderi nimi, on Rakenttu Ruatsin Kuningan Gustaf Adolphin hallituksen aikana, Wuanna 1804. Ja myös on vihitty Ryssän Keisarin Alexanderin hallituksen aikana, sinä 14 päivä Tammikuuts Wuanna 1810". Heikki Klemetin mukaan kirkko on Köhlströmin onnistunein ja yleensä parhaita kirkkoja, mitä Suomenmaassa on tehty.

Kirkon sisämaalaus teki Teuvan pitäjänmaalari Anders Gustaf Rönnlund vuonna 1856. Se perustuu lukuisiin eri väreihin ja käsittelytapoihin. Ikkunoiden ja ovien yläpuolella on lisäksi kukkaköynnök-sin ja tupsuin koristellut draperiamaalaukset.

Kirkko on laudoitettu ulkopuolelta vuonna 1845. Julkisivujen jotkut yksityiskohdat ovat vuosisadan vaihteesta, jolloin mm. ikkunat suurennettiin. 1950-luvulla kirkon penkit uusittiin ja sinne asennettiin kuumailmapuhalluslämmitys. Nykyinen valaistus järjestelyiltään on myös tältä ajalta. Kirkon urut uusittiin 1980-luvun alussa, samoin lämmitystapa muutettiin patterilämmitykseksi. Tämän jälkeen on kirkon sisämaalaus seinäpintojen osalta kunnostettu konservoiden.

Tutustuin kirkkoon arkkitehti Matti Huusarin kanssa, joka on laatinut alustavan ohjelman kirkon ajankohtaisesta korjaustarpeesta. Siihen kuuluvat mm. valaistuksen uusiminen, liikuntaesteisten kulun järjestäminen, kirkon ulkomaalaus, sakariston sisustus sekä urkulehterin kaiteen korotus ja sisäholvin maalaus. Kirkon lähiympäristöön liittyvät lisäksi kirkon pohjoispuolella olevan pannuhuoneen purkaminen sekä kiviaidan täydentäminen pois siirretyn pitäjänmakasiinin kohdalla.

Käynnin yhteydessä tuli esiin vielä joitakin kysymyksiä, jotka olisi syytä ottaa jatkosuunnittelussa huomioon. Kirkon messinkiset palkokruunut vaativat puhdistusta ja korjausta. Sisäkaton maalauskäsittelytavasta päätettäessä on muistettava, että nykyisen maalipinnan alta löytynee koristemaalauksia. Lisäksi kirkon alapohjan tuuletus on syytä tarkistaa ja tilaan on järjestettävä käynnin mahdollistava luukku.

Helsingissä 9. päivänä joulukuuta 1986

Marja Terttu Knapas
Marja Terttu Knapas